

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij

Jaarlijks uitvoeringsverslag 2023

Publiekssamenvatting

Europese Unie,
Europees Fonds
Voor Maritieme
Zaken en Visserij

Samenvatting jaarlijks uitvoeringsverslag EFMZV 2023

De Europese Unie en de Nederlandse overheid willen met het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) bijdragen aan de verwezenlijking van het nieuwe Gemeenschappelijk Visserijbeleid. Het EFMZV heeft een looptijd van 2014 tot en met 2020, de subsidiabiliteitsperiode loopt door tot en met 2023. Iedere EU-lidstaat krijgt een deel van dit fonds om de vissector te steunen.

De plannen van Nederland zijn vastgelegd in het Operationeel Programma "Duurzaam Vissen voor de Markt". Nederland zet in op drie thema's: invoering aanlandplicht, verdere verduurzaming van de visserij- en aquacultuur en verbetering van de rendementen in de visserij en aquacultuurketen. De plannen uit het Operationeel Programma zijn gebaseerd op de Europa 2020 strategie, het Gemeenschappelijk Visserij Beleid (GVB), het Geïntegreerd Maritiem Beleid (GMB) en de ex ante evaluatie. Deze publiekssamenvatting geeft een beknopt overzicht van de activiteiten die zijn uitgevoerd in 2023 en belangrijke mijlpalen die zijn behaald.

Het EFMZV kent in Nederland een totale omvang van ruim 131 miljoen euro. Hiermee worden over 5 geselecteerde Unieprioriteiten projecten en investeringsvoorstellen uit de markt (door middel van openstellingen) en overheidsopdrachten gesubsidieerd. In de jaren tot en met 2023 is 100% van het totale programmabudget gecommiteerd. Van het totale programmabudget is tot en met 2023 circa 74% betaald aan begunstigden. In totaal is tot en met 2023 circa 72 % van het totale programmabudget gedeclareerd.

Vanwege het einde van de subsidiabiliteitsperiode van het EFMZV, is in 2023 niet meer ingezet op de selectie van nieuwe subsidieprojecten. De focus ligt voornamelijk bij het bevorderen van betalingen voor lopende projecten.

Per Unieprioriteit volgen de belangrijkste ontwikkelingen uit 2023:

Unieprioriteit 1: Bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat

Binnen deze unieprioriteit hebben in 2023 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Aan het begin van 2023 liepen er nog 6 overheidsopdrachten onder UP1. Verder zijn er nog twee extra overheidsopdrachten geselecteerd. In totaal zijn 3 overheidsopdrachten afgerond in 2023. 4 overheidsopdrachten waren nog niet volledig administratief afgehandeld door de beheersautoriteit.
- Voor de regelingen onder UP1 waren er nog 17 projecten aan het einde van 2023 niet afgerond. Deze vallen onder de regeling "Samenwerking Wetenschap en Visserij (SaWeVi)". In totaal zijn er 3 projecten afgerond. Veel van de projecten hebben een einddatum aan het einde van 2023 waardoor de vaststellingsverzoeken pas eind oktober zijn ingediend en de projecten dus nog niet afgerond zijn.
- Binnen UP1 is er € 1.583.852 gecommiteerd, er is € 10.481.430 betaald aan begunstigden en er is € 10.069.983 gedeclareerd bij de Europese Commissie (EC) in 2023.

Voorbeelden van behaalde resultaten:

Kennisproject 'VISwijzer en flyshootvis

VISwijzer is een project dat consumenten in Nederland helpt duurzame keuzes te maken bij het kopen van vis. Het wordt beheerd door de Good Fish Foundation, voorheen bekend als Stichting De Noordzee. VISwijzer classificeert vissoorten op basis van hun duurzaamheid in verschillende categorieën, zoals "Groen" voor duurzaam, "Oranje" voor twijfelachtig en "Rood"

voor niet-duurzaam. Deze classificatie is gebaseerd op verschillende criteria, waaronder de status van visbestanden, de vangstmethode en de impact op het ecosysteem.

Enkele voor Nederland belangrijke bestanden (tong, schol) worden sinds een aantal jaren op duurzaam niveau beheerd. Het ontbrak echter bij veel andere soorten zoals poon, rode mul of sepia aan voldoende informatie (data-deficiënt) over het bestand en de visserijdruk. Daardoor is het niet duidelijk of de visserij duurzaam is, en zijn er geen expliciete beheermaatregelen vastgesteld. Daardoor komen deze visserijen ook niet in aanmerking voor MSC-certificering en/of scoren deze soorten "Rood" in de VISwijzer, hetgeen betekent 'liever niet eten'. Omdat veel marktpartijen (o.a. retail & foodservice), maar ook de overheid de VISwijzer gebruiken bij hun inkoopbeleid, kunnen deze data-deficiënte Noordzee-vissoorten niet de markt op stromen.

Dit kennisproject is een concrete eerste stap om een representatief 'data-collectie-protocol' te ontwikkelen voor de flyshootvloot en daarmee een mogelijk verbeterde score in de VISwijzer. Ook werd onderzocht binnen dit project of de flyshootvisserij in aanmerking komt voor een Fisheries Improvement Project.

De flyshootvisserij haalt motivatie uit de verwachting dat de vis uit de rode score van de VISwijzer kan komen, als zij hun beheer op orde maken. Good Fish Foundation vindt dat dit soort stappen voorwaarts precies het effect is wat de VISwijzer als verandermechanisme wil bereiken. Maar de beoordelingsmethode is niet optimaal voor 'gemengde' visserijen. De beoordelingsmethode is gericht op 'doelsoorten'. Als tijdelijke oplossing is in 2016 in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken daarom de bijvangstwijzer ontwikkeld. De flyshootvisserij is een gemengde visserij en vist vooral op ongequoteerde vissoorten. Ofwel, ze vissen wat de Noordzee geeft. Het hele kennissysteem van de VISwijzer is gericht op gequoteerde visserijen. Dit project biedt nu de uitgelezen kans om de VISwijzer aan te passen naar een verbeterde standaard die een structurele oplossing biedt voor de beoordeling van gemengde visserijen.

Dit kennisproject is een unieke samenwerking tussen milieuorganisatie, Good Fish Foundation, beheerder van de VISwijzer, de flyshootvissers van Cornelis Vrolijk/Jaczon en Wageningen Marine Research (WMR). De projectresultaten over de onbekende Noordzeevis zijn gedeeld met de flyshootsector, regionale NGO's, visdetailhandelsector en restaurateurs.

DOSTT Schol tong tarbot (Discard overleving Schol Tong Tarbot)

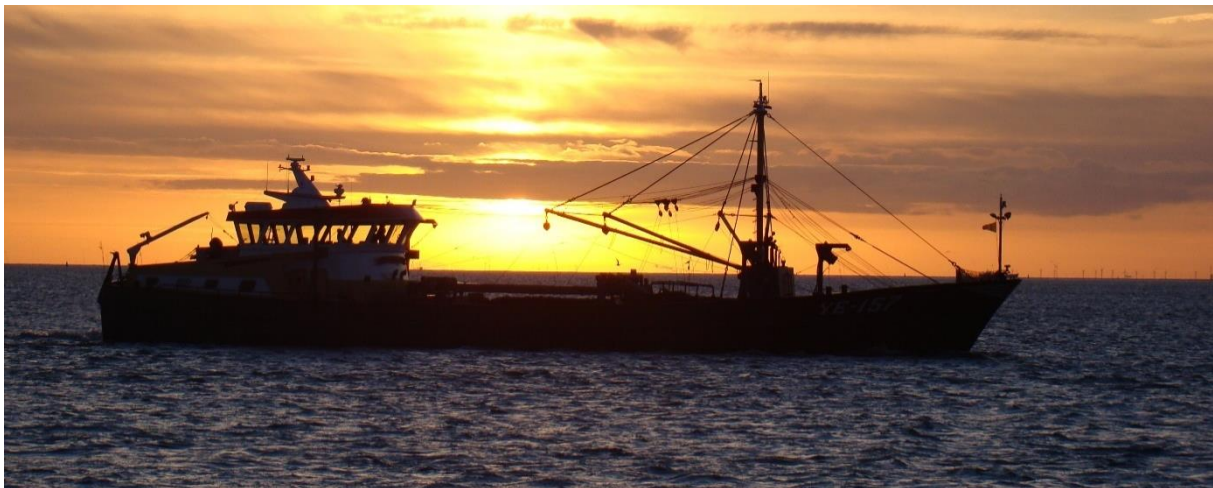
Het DOSTT project richtte zich op het verminderen van de bijvangst en het verbeteren van de overlevingskansen van schol, tong en tarbot in de Nederlandse visserij. Bijvangst verwijst naar de vangst van niet-doelsoorten tijdens de visserijactiviteit, die vaak worden weggegooid, ook wel "discards" genoemd.

Deze overlevingsstudie is gericht op het ontwikkelen en testen van methoden om de overleving van schol, tong en tarbot te verbeteren nadat ze als bijvangst zijn gevangen. Voorgaande discards overlevingsstudies hebben laten zien dat een conditiescoring door een waarnemer correleert met de uiteindelijke overleving van individuele vissen. De correlatie was echter te zwak voor een nauwkeurige voorspelling van overlevingskansen. Bovendien moet het worden uitgevoerd door een expert en is het daarom lastig uitvoerbaar. Conditiecores kunnen het meten van overlevingskansen middels monitoring in gevangenschap daarom (nog) niet vervangen. Vervanging van monitoring door een eenmalige conditiescore is echter wel gewenst omdat er dan tegen lagere kosten veel meer observaties gedaan kunnen worden en discardoverlevingsonderzoek veel eenvoudiger wordt.

Hiervoor is een objectief automatisch conditiescoringsysteem gebouwd en gebruikt voor dit onderzoek. Computer vision biedt hiervoor mogelijk een oplossing. Beelden gemaakt met RGB- en spectrale camera's leveren namelijk veel informatie over de conditie van vissen. Met name spectrale camera's maken het mogelijk om beschadigingen te zien die met het blote oog niet te zien zijn en ook met RGB camera's niet onderscheiden kunnen worden van normale huidpigmentatie. Voor deze kennisvragen zal worden onderzocht hoe nauwkeurig de overlevingskans van vis kan worden geschat met de juiste cameraopstelling in combinatie met moderne diepe neurale netwerken voor het verwerken van de beelddata. Voor deze ontwikkeling zal een ontwerpstudie worden gedaan voor het bepalen van de optimale cameraopstelling en de beste neurale netwerk architectuur. Voor het trainen van het netwerk is een groot aantal beelden nodig van vissen met een bekende overleving na vangst (ground truth), een zogenaamde trainingset die voor het beantwoorden van deze kennisvragen zal worden verzameld.

Het verminderen van bijvangst en het verbeteren van de overlevingskansen van gevangen vissen is belangrijk vanuit zowel milieuoogpunt als vanuit het oogpunt van duurzame visserijpraktijken. Door gericht onderzoek en ontwikkeling kunnen methoden worden gevonden die helpen om de impact van de visserij op niet-doelsoorten te verminderen en tegelijkertijd de economische levensvatbaarheid van de visserijsector te behouden.

Fully Documented Fisheries (FDF)

Fully Documented Fisheries (Volledig Gedocumenteerde Visserij) is een project dat binnen het EFMZV heeft plaatsgevonden en werd uitgevoerd binnen de BT2-visserij (tongvisserij). Het doel van het project is om een automatische vangstregistratie te ontwikkelen om transparantie en verantwoording te bevorderen binnen de visserijsector door middel van uitgebreide

documentatie van alle visserijactiviteiten. Voordelen hiervan is dat er een veel grotere betrouwbaarheid en een veel grotere hoeveelheid data ter beschikking komt, waardoor op termijn de wetenschappelijke basis van het visserijbeheer sterk kan worden verbeterd. Tevens kan een betrouwbare vangstregistratie helpen bij het vereenvoudigen van de regelgeving. Het is een belangrijke voorwaarde om van input- naar output-gebaseerd beleid te kunnen overstappen.

De overheid kan opdrachten uitzetten binnen het kader van Fully Documented Fisheries om de implementatie van dit concept te bevorderen. Deze opdrachten kunnen verschillende aspecten van de visserijsector omvatten, waaronder de ontwikkeling en implementatie van technologieën voor het monitoren van visserijactiviteiten, het opzetten van systemen voor gegevensverzameling en -analyse, het trainen van vissers en andere belanghebbenden in het gebruik van documentatietools, en het bevorderen van beleidsmaatregelen die de volledige documentatie van visserijactiviteiten ondersteunen.

Volledig gedocumenteerde visserij kan bijdragen aan een meer duurzame en verantwoorde visserijpraktijk door het bevorderen van nauwkeurige gegevensverzameling, het verminderen van illegale visserijactiviteiten en bijvangst, het verbeteren van de traceerbaarheid van visserijproducten en het verhogen van het vertrouwen in de visserijsector als geheel. De specifieke inhoud en uitvoering van opdrachten binnen het kader van Fully Documented Fisheries kunnen variëren afhankelijk van de doelstellingen en prioriteiten van de betrokken overheid en de visserijsector.

Het project draagt bij aan het vergaren en verspreiden van kennis ten behoeve van verduurzaming of energie-efficiëntie of rendementsverbetering in de visserijketen. Het gaat hierbij in de eerste plaats om verduurzaming: het versterkt in grote mate de wetenschappelijke basis voor een duurzame exploitatie van visbestanden. Het gaat hier om zowel de grote commerciële bestanden als de impact op kwetsbare en niet-commerciële soorten. Daarnaast is dit pilotproject een voorwaarde voor het verkrijgen van een uitzondering op de aanlandplicht voor de komende drie jaar. Het achterblijven van deze uitzondering zou een grote economische impact hebben op de betrokken visserijbedrijven.

Unieprioriteit 2: Bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat

- Er is in 2023 één project vastgesteld. Dit betrof het project “een doorslaggevende stap naar duurzame palingkweek”. In totaal lopen er nog 5 innovatie aquacultuurprojecten. Ook deze projecten liepen eind 2023 pas af.
- Er zijn geen nieuwe bedragen geëncmitteerd in 2023. In 2023 is er in totaal € 723.164 betaald aan begunstigen binnen UP2. Binnen UP2 is er in totaal € 1.126.349 gedeclareerd bij de Europese Commissie in 2023.

Voorbeelden van behaalde resultaten:

Zeeuwse landoester: De ontwikkeling van een kweekstelsel voor duurzame oesterkweek op land.

De laatste jaren neemt de oesterkweek steeds verder af. De combinatie van het herpesvirus en de oesterboorder (een roofslak welke een gat in de oesters boort en zich aan de oesters tegoed doet tot de oester sterft) zorgen ervoor dat steeds minder oesters consumptiemat bereiken en aan de markt kunnen worden geleverd. Zo werden in de sector tot zeven jaar geleden jaarlijks 40 miljoen creuse oesters geproduceerd, maar waren dit afgelopen jaren nog slechts 15 miljoen creuses. Momenteel trachten kwekers met name schade door de oesterboorder tegen te gaan, door terug te grijpen op tafelkweken. Echter is dit proces zeer arbeidsintensief. Seafarm ziet hier dan ook een kans om een innovatieve kweekmethode te ontwikkelen voor oesters op land.

Binnen dit project heeft Seafarm een innovatief, volledig controleerbaar kweekstelsel ontwikkeld voor de duurzame, economisch rendabele, grootschalige oesterkweek op land. Met dit stelsel kan uitval door de oesterboorder en het herpes virus worden voorkomen en de kwaliteit van de oesters worden verhoogd. Het uiteindelijke doel van Seafarm is het kweken van 5 miljoen oesters op jaarbasis met minimale arbeid en met kwaliteit vergelijkbaar met de tafeloesters.

De innovatieve ontwikkeling van deze systemen zal leiden tot een blauwdruk van een zeer duurzame oesterkwekerij op land. Met de resultaten van dit project wordt getracht andere kwekers aan te moedigen te beginnen met de kweek van oesters op land, om zo de verliezen voor de oestersector ten gevolge van de oesterboorder te minimaliseren. De te ontwikkelen technieken zijn (met enige doorontwikkeling) ook toepasbaar voor andere schelpdiersoorten. Zo beoogt Seafarm in de toekomst onder andere uit te breiden naar venusschelpen en tapijtschelpen.

De voordelen van dit nieuwe stelsel vertalen zich in een hoger productievolume van hoogwaardige oesters tegen een lagere kostprijs vergeleken met de traditionele kweek doordat het aantal arbeidsuren wordt verminderd. Het stelsel zal daarbij een betrouwbaar en consistent kweekproces opleveren waardoor de economische risico's in het kweekproces verdwijnen. Hierdoor worden kosten bespaard ten opzichte van het reguliere kweekproces. Verder leidt dit project tot meerwaarde creatie voor de oestersector, omdat door de volledige controle over de waterkwaliteit, voeding en kweekomstandigheden van het kweekstelsel de kwaliteit van de oesters sterk kan worden verhoogd.

Binnen het project wordt de kennis actief gedeeld in de sector. Seafarm en Fry Marine zijn de centrale locatie van AquaValley, waar partijen in een collectief zijn gebundeld met expertise en kweekbedrijven in tonijn, garnalen, tong, oesters en algen.

Glasaal uit Volendam: Doorslaggevende stap naar duurzame palingkweek.

De Europese paling populatie (*Anguilla anguilla*) wordt bedreigd door onder andere obstakels in hun trekroutes, afname van leefgebied, vervuiling, ziektes en overbevissing. De palingstand in Nederland is in de afgelopen vijftig jaar met 95% gedaald. De hoeveelheid jonge aal die binnentrekt vanuit zee is slechts 1,5% van de hoeveelheid die tussen 1960-1979 binnentrok, blijkt uit onderzoek van ICES, de internationale raad voor onderzoek naar de zee.

De huidige palingkweek is afhankelijk van wilde glasaal (jonge paling). Voor de kweek van paling wordt wilde glasaal opgevisst. Deze glasaal wordt vervolgens in kwekerijen opgekweekt tot marktformaat. Glasaal Volendam is opgericht om een oplossing te bieden voor de sterke daling in de aanvoer van de uit het wild gevangen glasaal t.b.v. de palingsector; er is een quotum van kracht om de stand van de paling in Europa te verzekeren. Glasaal Volendam wil de benodigde glasaal voor de kweek van paling zelf gaan produceren, op volledig duurzame wijze, uit zelf gekweekte palinglarven.

Glasaal Volendam heeft de ervaring en techniek in handen, waarmee op grote schaal gezonde glasaal larven geproduceerd kunnen worden. Deze dieren bevinden zich in het levensstadium waarin voedselopname, voedselvertering en groei potentieel kan plaatsvinden. Middels uitvoerig onderzoek is Glasaal Volendam zover gekomen dat de paring (incl. hormonale behandeling), het verkrijgen en uitkomen van eieren, en ook de overleving van de larven in de eerste levensfase, volledig worden gecontroleerd.

Het kweken van palinglarven kent nog slechts één knelpunt: het voer voor larven. Over het type voedsel dat de larven in de natuur tot zich nemen is niets bekend, behalve enige indicaties op basis van DNA-onderzoek aan wilgenbladlarven (het stadium na larve en vóór glasaal). De ontwikkelingen in de wetenschappelijke literatuur worden nauwlettend gevolgd. Onderzoekers van Glasaal Volendam zijn in contact met binnenlandse en buitenlandse voedingsdeskundigen en marien-biologen om mogelijke aanwijzingen experimenteel te toetsen. Inmiddels zijn er kleinschalige voedingsexperimenten uitgevoerd en met succes; er zijn meerdere etende larven waargenomen, afgaande op darminhoud en op het voedsel georiënteerd gedrag in de kweekbakken.

Dit project beoogde de realisatie van een volledig nieuw, innovatief en duurzaam kweekproces voor glasaal door middel van het ontwikkelen van een geschikt dieet en voedermethode voor palinglarven, en dat is grotendeels gelukt. Daarnaast zijn binnen het project (kleinschalige) kweeksystemen en kweekprotocollen geanalyseerd en benodigde aanpassingen voor opschaling uitgewerkt. De resultaten van het project hebben er daarmee aan bijgedragen dat Glasaal Volendam in staat is om verder op te schalen en wilgenbladlarven kan produceren.

Unieprioriteit 3: Uitvoering van het Gemeenschappelijk Visserij Beleid

- Door de OP wijziging heeft er een budgetoverheveling plaatsgevonden van het budget voor controle projecten (artikel 76) naar datacollectie (artikel 77). Dit in verband met een betaalstop als gevolg van de ingebrekestelling op de aanlandplicht waardoor het budget voor controle niet ingezet kon worden.
- Als gevolg van de wijziging zijn onder artikel 76 4 overheidsopdrachten volledig nationaal gefinancierd en drie overheidsopdrachten voor het gedeelte dat nog gedeclareerd moest worden nationaal gefinancierd. Voor artikel 77 moeten er nog 2 overheidsopdrachten worden afgerond.
- Voor controle geldt dat vrijwel het gehele budget betaald is aan begunstigden en gedeclareerd bij de Europese Commissie. Het gecommitteerde bedrag komt hoger uit omdat er een aantal overheidsopdrachten die eerder verleend zijn, slechts ten dele uit het EMFVZ worden gefinancierd.
- Voor datacollectie geldt dat het budget substantieel is verhoogd door de OP wijziging. Het budget is van circa € 28.000.000 naar € 46.000.000 gegaan. Hiervan is meer dan 100% van gecommitteerd en rond 55% uitbetaald en gedeclareerd. In 2023 is een bedrag van € 9.096.436 gedeclareerd.
- Het gedeclareerde bedrag voor 2022 is naar beneden bijgesteld en komt negatief uit omdat de in 2022 gedeclareerde kosten voor datacollectie uit de jaarrekening zijn gehaald voor nader onderzoek. Daarnaast was er in 2022 een bedrag van circa € 18.000 in mindering gebracht ten gevolge van een audit bevinding op datacollectie.

Voorbeelden van behaalde resultaten:

Datacollectie

Een groot deel van het (wettelijk) visserijonderzoek op zee wordt aangestuurd door Europese wetgeving. De meest invloedrijke wetgeving is de data collectie verordening (Data Collection Framework, DCF) die aangeeft welke informatie de lidstaten moeten verzamelen voor de ondersteuning van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB). Deze richtlijnen zijn bedoeld om biologische gegevens over de visbestanden en economische en statistische gegevens over de visserij, aquacultuur en verwerkende visindustrie te vergaren. Het onderzoek dat Nederland in het kader van de DCF voor Europa uitvoert is vastgelegd in een Nationaal Programma. Daarnaast zijn er verordeningen die de lidstaten verplichten te rapporteren over

het effect van herstelmaatregelen voor paling en bijvangst van zeezoogdieren in de visserij. Ook moet informatie worden verstrekt over de vangsten in de recreatieve visserij. Een gedeelte van het Europese fonds is bedoeld als steun voor deze projecten gezien de hoge uitvoeringskosten van deze Europese verplichtingen.

Activiteiten binnen dit project bestaan uit:

1. Evaluatie van de visserijsector (verzamelen biologische data): Het gaat hierbij om toestandsbeoordeling, marktmonitoring en bestandopnamen op zee.
2. Het verzamelen en analyseren van tijdreeksen met betrekking tot de activiteiten van de visserij.
3. Verzamelen sociale en economische gegevens van de visserijsector en eventueel de verwerkende industrie.
4. Evaluatie van de Aquacultuursector : Verzamelen en analyseren van sociale, economische en eventueel milieu gegevens.
5. Evaluatie van de effecten van de visserijsector op het Mariene Ecosysteem: richt zich op bijvangsten en zeezoogdieren.
6. Adviestaken: deelname aan verschillende werkgroepen (ICES, STECF), advisering op basis van de regionaal verzamelde data.
7. Programmamanagement: rapportage aan opdrachtgever, uitvoeren datacalls.

Primair resultaat is het verzamelen en aanleveren van data over de samenstelling van de aangevoerde vangst die, samen met andere data, de basis vormt voor de adviezen aan LNV en de Europese Commissie voor de uitvoering van het GVB. Secundair voedt de verkregen data andere verzoeken om advies en biologische studies. Het draagt bij aan de duurzame ontwikkeling van de visserijsector doordat de verzamelde gegevens gebruikt worden voor vangstadvisies. Jaarlijks wordt aan de EC een verslag opgeleverd over de uitgevoerde onderzoeken. Ook wordt een deel van de verzamelde gegevens via Visserij in Cijfers (Agrimatie van WEcr) en via de ICES database gedeeld met het publiek.

Unieprioriteit 5: Bevordering van afzet en verwerking

- Onder UP5 waren er in 2023 4 project vastgesteld. Er lopen nog 3 projecten onder UP5. Deze vallen onder de regeling Afzetbevordering.
- Binnen UP5 is er geen geld gecommiteerd in 2023. In 2023 is er in totaal € 1.300.759 betaald aan begunstigden binnen UP5. Er is in totaal € 1.710.411 gedeclareerd bij de Europese Commissie in 2023.

Voorbeelden van behaalde resultaten:

MMO: Meer doen voor mosselen en oesters

De mossel is het belangrijkste product uit de Nederlandse schelpdierenkweek. In Nederland worden jaarlijks gemiddeld 52,5 miljoen kilo mosselen geproduceerd. Zowel de mosselen als de oesters groeien onder volledig natuurlijke omstandigheden. Ook zijn de mossel- en oestervisserij door de Marine Stewardship Council (MSC) erkend als een duurzame visserij en mogen daarom het MSC-keurmerk voeren. Ondanks de populariteit heeft de mossel en oestersector in de voorbijgaande jaren een flinke tegenslag moeten verwerken vanwege de COVID-19 pandemie en de natuurlijke bedreigingen van de schelpdieren zoals exoten en ziektes zoals het oester-herpesvirus.

Het project "Meer doen voor mosselen en oesters" is een initiatief dat gericht is op het verbeteren en stimuleren van de kweek en de bescherming van mosselen en oesters in Nederland. Dit project valt binnen het kader van het beleid voor de aquacultuur en de bescherming van de biodiversiteit. Met het project wil de PO Mosselcultuur de bekendheid met en het imago van Zeeuwse mosselen en oesters in Nederland en in Vlaanderen verbeteren en daar tevens de vraag vergroten. Doelgroepen zijn primair de huidige gebruikers van mosselen en oesters, vooral 50+, waarbij er werd gestreefd om nadrukkelijk te willen verjongen naar 35+. Er is gekozen voor deze doelgroep (35+) omdat dit de consumenten zijn die reeds enigszins open staan voor de consumptie van mosselen en oesters, echter hun aankoopfrequentie is gemiddeld zeer laag. Er kan dus relatief makkelijk groei worden gerealiseerd door juist deze doelgroep aan te sporen om vaker mosselen en oesters te consumeren. Daarnaast sluit het project ook aan bij het programma TOP Mosselen, door zich met specifieke activiteiten te richten op verdere verjonging en heel specifiek op de 25- tot 35-jarige boodschappers. Het project had een looptijd van 16 januari 2021 en eindigde op 31 oktober 2023.

Om de projectdoelstelling te realiseren, is een strategisch plan ontwikkeld, waarin 5 strategieën zijn geformuleerd. De 5 strategieën zijn achtereenvolgens:

1. Seizoenstart per deelsector extra onder de aandacht brengen van de consument door inzet op maximale vrije publiciteit.
2. Aandacht voor snelle, gemakkelijke bereiding door inzet van bekende chefs en influencers en van nieuwe recepten.
3. Inzetten op seizoenverlenging en dus groter gekocht volume en hogere aankoopfrequentie door inzet van mediacampagnes (RTV en online).
4. Herkomst en beleving rond mosselen en oesters benadrukken door activiteiten in Zeeland/ Yerseke ('reinventing roots': emotie/ imago).
5. Versterken van de eigen communicatiemiddelen; de eigen 'owned' online platforms als websites en social mediakanalen. Ook door kennis/expertise met elkaar (bodem/hang/oesters) via dit project te delen.

Unieprioriteit 6: Geïntegreerd Maritiem Beleid

- Er liepen in 2023 nog 3 overheidsopdrachten onder UP6, waarvan 1 project is afgerond. Daarnaast is er 1 nieuw project verleend.
- Binnen UP6 is er € 120.041 gecommiteerd in 2023. In 2023 is er in totaal € 129.896 betaald aan begunstigden en gedeclareerd bij de Europese Commissie.

Voorbeelden van behaalde resultaten:

Ambient noise

De Waddenzee staat sinds 2009 op de Werelderfgoedlijst van UNESCO. Het bereiken (of behouden) van een goede milieutoestand in dit gebied is van groot belang, maar er is momenteel zeer weinig informatie over onderwatergeluid. Daarom is er een pilot gestart om kennis op te bouwen over het verzamelen en analyseren van onderwatergeluid in de ondiepe Waddenzee, en om een eerste inventarisatie te maken van onderwatergeluidsniveaus, waarbij de nadruk ligt op het geluid van het scheepvaartverkeer en de individuele bijdragen van diverse scheepstypen.

De pilot onderwatergeluid Waddenzee heeft waardevolle data opgeleverd uit twee weken opnames langs de vaargeulen tussen Lauwersoog en Schiermonnikoog en tussen Harlingen en Terschelling. Het doel van dit onderzoek was om inzicht te krijgen in het geluidlandschap van de Waddenzee en de bijdragen van verschillende scheepstypen. Een aanzienlijk deel van de metingen tijdens scheepspassages langs hydrofoons is van voldoende kwaliteit om het onderwatergeluid van het schip te karakteriseren, dat wil zeggen op het juiste CPA-bereik zonder interferentie van andere schepen. Geautomatiseerde verwerking van de SPL per scheepspassage resulteert in een bruikbare dataset, die kan worden gebruikt voor het analyseren van trends met relevante parameters.

Lessen uit de metingen zijn: Geluidsmonitoring onder water is haalbaar gebleken. Redundantie in metingen is essentieel (één systeem registreerde niet; een ander systeem werd verplaatst). Stromingsgeluid beperkt de metingen van scheepsgeluid bij lage frequentie. Door hydrofoons in een behuizing te plaatsen die de afstand tussen de hydrofoon en de turbulente stroming vergroot, wordt de bijdrage van stromingsgeluid aan de akoestische metingen verminderd. Er bestaan echter geen standaardrichtlijnen voor het ontwerp van een dergelijke behuizing. De behuizing moet transparant zijn voor akoestische golven en tegelijkertijd voldoende robuust zijn om de barre omstandigheden op de offshore meetlocatie te overleven. Waarnemingen bevestigen dat een substantieel deel van de passerende schepen niet door AIS wordt gevolgd, maar dit lijken vooral recreatievaartuigen te zijn, die over het algemeen het geluidlandschap niet domineren.

De pilot is succesvol gebleken en biedt een uitstekend startpunt voor verder onderzoek naar het monitoren van het onderwatergeluid in de Waddenzee via geluidskartering, zoals gedaan voor het diepere water in de Noordzee in het Jomopans-project. Bovendien kan dit onderzoek worden gebruikt om de impact van menselijke activiteiten op het mariene ecosysteem en op zeelevende soorten te beoordelen, evenals om maatregelen te ontwikkelen om geluidsvervuiling te verminderen en de gezondheid van de zee te verbeteren.

Modelling nutrient targets

De EU heeft het EFMZV mede in het leven geroepen om de uitvoering van het EU Geïntegreerd Maritiem Beleid (het GMB) financieel te faciliteren. Dit GMB omvat ook de uitvoering van de EU Kaderrichtlijn Mariene Strategie, de KRM, zijnde de milieuparagraaf van het GMB. Eén van de onderliggende doelen is om de toevoer van meststoffen naar de zee in balans te laten zijn met het milieu.

Het project richt zich op het ontwikkelen van modellen en methoden om doelstellingen te stellen voor nutriënten in het mariene milieu, met name in de Noordzee. Nutriënten zoals stikstof en fosfor zijn essentiële voedingsstoffen voor het mariene leven, maar een teveel aan deze stoffen kan leiden tot problemen zoals overmatige algenbloei en zuurstoftekorten, wat schadelijk kan zijn voor het ecosysteem en de visserij. Het doel van deze opdracht is om wetenschappelijk onderbouwde doelstellingen vast te stellen voor de concentraties van nutriënten in de wateren rond Nederland, met als doel een gezond marien milieu te bevorderen en de impact van menselijke activiteiten, zoals landbouw, industrie en afvalwaterlozingen, te verminderen.

De landen in OSPAR (multilateraal zee verdrag waar de Noordzee onder valt) hebben in 2022 voor het eerst een vergelijkbare (coherente) beoordeling van de waterkwaliteit als gevolg van vermisting (eutrofiëring) opgeleverd. Hiermee heeft OSPAR voor dit onderwerp de onder de KRM vereiste vergelijkbaarheid tussen landen enorm verbeterd. De eutrofiëringsbeoordeling wordt opgenomen in het OSPAR Quality Status Report. Dit rapport is de gemeenschappelijke basis voor de eerstvolgende KRM rapportage over Goede Milieutoestand die Nederland (en andere EU landen) in 2024 moet opleveren.

Tijdens deze studie zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Kwantificeer grensoverschrijdend nutriëntentransport. – Dit wordt gedaan door tracersimulaties van de nutriëntenbelasting om de bijdrage van elke bron (rivierbekkens, enz.) aan elk van de OSPAR beoordelingsgebieden te bepalen.
- Bepaal het effect van nutriëntenreducties op eutrofiëringsindicatoren. – Simulaties met een bijgewerkte versie van het fysisch-biogeochemische 3D DCSM-FM-model worden uitgevoerd om de chlorofylrespons op de vermindering van de nutriëntenbelasting te schatten.
- Analyse van de reactie van chlorofyl op vermindering van de nutriëntenbelasting. – Observatiegegevens en modelresultaten worden geanalyseerd om de reactie van chlorofyl op veranderingen in de nutriëntenbelasting in verschillende OSPAR-gebieden vast te stellen.

Door het ontwikkelen van nauwkeurige modellen en het stellen van duidelijke doelstellingen voor nutriënteniveaus in de Noordzee, kan deze opdracht bijdragen aan het behoud en

herstel van een gezond marien ecosysteem, evenals aan de bescherming van de visserij en andere mariene hulpbronnen.

Technische Bijstand

Voor het EFMZV is in artikel 78 van Verordening 508/2014 bepaald dat technische bijstand op initiatief van de lidstaat subsidiabel is tot een maximum van 6% van het totale bedrag voor het OP. In het OP is 7.730.870 euro opgenomen voor technische bijstand. Hiervan komt 4.980.000 euro uit het Europese budget en 2.750.870 euro uit het nationale budget. Ondertussen is het volledige bedrag reeds gedeclareerd bij de Europese Commissie. Er loopt één project onder technische bijstand, namelijk Uitvoering Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij. Doel van deze opdracht is het EU-conform uitvoeren van subsidieregelingen en overheidsopdrachten.

Werkzaamheden die hier onder vallen zijn onder meer het inrichten van de uitvoeringsketen EFMZV en uitvoeringstaken van het EFMZV, met name de selectie van projecten, managementverificaties en verantwoording. Technische bijstandsmiddelen zijn ook beschikbaar gesteld voor de werkzaamheden van de Certificeringsautoriteit en Auditautoriteit. Activiteiten binnen deze opdracht zijn in lijn met Verordening 1303/2013 artikel 59 lid 1. De opdracht sluit tevens aan op het Operationeel Programma, waarin wordt aangegeven hoe de middelen voor technische bijstand worden besteed. In 2020 zijn de activiteiten conform de opdracht uitgevoerd. In 2020 is de laatste declaratie ingediend voor technische bijstand. Daarmee is het gehele bedrag budget voor technische bijstand gedeclareerd bij de EC.

Beoordeling van gegevens en van de vooruitgang bij de verwezenlijking van de doelstellingen van het programma

Unieprioriteit: 1 - De bevordering van ecologisch duurzame, hulpbronnenefficiënte, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij

- 1(a) De beperking van de impact van de visserij op het maritiem milieu, met inbegrip van, voor zover mogelijk, het voorkomen en beperken van ongewenste vangsten.

Maatregelen: Art (37), Art (38), Art (39), Art (44.1c)

Openstellingen: Innovatieprojecten duurzame visserij, Aanlandplichtinnovatieprojecten en overheidsopdrachten

Om innovatieve vismethoden en processen gericht op de aanlandplicht en de verdere verduurzaming van de (garnalen) visserij te stimuleren, is onder Artikel 39 in 2015 de openstelling Aanlandplichtinnovatieprojecten opengesteld. Deze regeling is opgesteld om de Nederlandse vissersvloot bij te staan bij het faciliteren van de aanlandplicht. Vanuit het EFMZV is ingezet op verdere ontwikkeling van meer selectieve vistuigen. Er zijn 4 projecten ingediend en deze zijn allemaal toegekend. De aanlandplichtprojecten worden uitgevoerd door kotters, die tijdens testreizen netinnovaties uitproberen die het mogelijk maken om selectiever te kunnen vissen. Hiermee wordt geprobeerd marktwaardige vis te scheiden van niet-marktwaardige vis.

In 2017 is de openstelling Innovatieprojecten duurzame visserij opengesteld. Hierbinnen zijn 3 aanvragen ingediend, 1 hiervan is daadwerkelijk toegekend. Dit project kon echter niet starten omdat er een pulsontheffing voor nodig was die nooit afgegeven is aangezien Europese verbod op pulsvisserij.

Hoewel de visserijsector genoeg redenen tot innoveren benoemt (o.a. verbeteren van de vangsten, verlagen van het brandstofverbruik, het voldoen aan de eisen van een keurmerk, het verhogen van de vangstkwiteit en het verlagen van de bodemberoering), blijven de innovatieregelingen achterlopen bij de verwachtingen. Het is op voorhand onzeker of een experiment echt iets oplevert. Omdat verlies (o.a. ook het verlies door minder vangst) niet gecompenseerd wordt, is het minder aantrekkelijk voor vissers in een maatschap om aan een subsidieproject deel te nemen. Ook de kwantitatieve analyse die voorafgaand aan een project gedaan moet worden werkt belemmerend. Alles wordt vooraf ingekaderd in een projectplan, als naderhand de planning afwijkt, moet er een wijzigingsverzoek komen en dat brengt extra administratieve lasten met zich mee.

Het deelnemen aan innovatieve experimenten middels testreizen kan leiden tot visverlet (mislopen van visvangst) en dus omzet. Gezien de stijgende prijzen van vaartuigen en vistuig brengt dit extra financiële risico's met zich mee. Ook sluit de verplichting om van te voren aan te geven welke kotters ingezet worden tijdens een project lastig aan bij de praktijk omdat dit van te voren niet gepland kan worden. De rapportageverplichtingen (inclusief wetenschappelijke verantwoording) worden door vissers tevens als een te grote verantwoordingslast ervaren.

Verder zijn er verschillende overheidsopdrachten uitgezet onder artikel 37 gericht op steun voor het ontwerp en de tenuitvoerlegging van instandhoudingsmaatregelen. Zo zijn er drie overheidsopdrachten uitgevoerd gericht op de uitzet van glas- en pootaal voor de jaren 2016-2021. Daarnaast is er onderzoek gedaan naar de kennislacunes omtrent haaien en roggen in de Noord Zee en is er een praktijktoets uitgevoerd met de inzet van blackboxen voor de garnalenvisserij.

- 1 (d) De bevordering van het concurrentievermogen en de levensvatbaarheid van ondernemingen in de visserijsector.

Maatregelen: Art (31), Art 33 Art (42), Art (44.2 en 44.e)

Openstellingen: Jonge Vissers, Toegevoegde Waarde en Corona Stilligregeling

De regeling Jonge Vissers is van 2015 t/m 2020 elk jaar opengesteld. In totaal zijn er 18 aanvragen ingediend, waarvan er 11 zijn toegekend en inmiddels afgerond. Dit heeft de verwachtingen van 5 aanvragen aan het begin van de programma periode ruimschoots overtroffen.

In 2018 en 2019 is onder Artikel 42 de regeling Toegevoegde Waarde opengesteld. Hiermee is het mogelijk om investeringen die waarde toevoegen aan visserijproducten steunen. Om te bepalen welke productiemiddelen relevant zijn, is bij de visserijsector opgehaald welke investeringen aan boord nuttig zijn om vis te verwerken. Op basis van deze rondgang is een lijst opgesteld met subsidiabele investeringen waar vissers subsidie voor konden krijgen. Deze benadering heeft tot relatief veel aanvragen geleid. Er zijn 112 aanvragen ingediend, waarvan er 89 zijn toegekend en uiteindelijk 72 zijn vastgesteld.

In 2020 is in reactie op de Corona crisis een stilligeregeling opengesteld waarvoor 293 aanvragen zijn ingediend waarvan er 271 zijn toegekend. Dit was conform verwachting.

- 1(e) Het bieden van ondersteuning voor de intensivering van technologische ontwikkeling, innovatie, met inbegrip van het vergroten van energie-efficiëntie, en kennisoverdracht.

Maatregelen: Art (26), Art (28), Art (44.3)

Openstellingen: Samenwerkingsprojecten wetenschap en visserij (SAWEVI), rendementsverbetering en overheidsopdrachten.

De openstelling SAWEVI is in de periode 2017-2021 5 keer opengesteld. Over deze periode zijn 23 projecten verleend voor een totaal van € 16,5 mln. Verder zijn er 6 overheidsopdrachten toegekend onder artikel 28. Deze projecten hebben tot een veelheid aan initiatieven geleid gericht op technologische ontwikkeling en innovatie in de sector. Zo is bijvoorbeeld het project Fully Documented Fisheries hieronder gefinancierd.

De openstelling Rendementsverbetering is in 2016, 2017 en 2018 opengesteld. In totaal zijn hier slechts 3 van de 14 projecten geselecteerd. Dit hield verband met de gestelde voorwaarden (bijv. dat individuele ondernemingen niet konden aanvragen en de lage bereidheid van de sector).

De algemene bevinding in 2017 was dat de interesse in Unieprioriteit 1 lager uitviel dan verwacht bij aanvang van de programmaperiode. Dit beeld is aan het einde van het fonds wat genuanceerder. Voor wat betreft de innovatieregelingen geldt zeker dat de interesse achterbleef, echter dit geldt niet voor Corona stilligeregeling, de investeringsregelingen en de SAWEVI regeling. Daarnaast zijn de overheidsopdrachten ook succesvol ingezet. De verwachting is dan ook dat het volledige budget onder UP1 wordt uitgeput.

Wel heeft de uitvoering van veel projecten vertraging opgelopen door de Corona crisis. Verder heeft het pulsverbod impact gehad op de innovatie bereidheid van de sector en de effectiviteit van het fonds onder UP1 aangezien een deel van de middelen zijn ingezet op onderzoek naar puls en bepaalde acties gepland waren onder UP1 die niet door zijn gegaan vanwege het verbod.

Unieprioriteit: 2 - De bevordering van ecologisch duurzame, hulpbronnefficiënte, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur

De selectie van maatregelen van Unieprioriteit 2 is gebaseerd op het Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur. Hierin worden de productie van exclusieve en/of streekproducten en de exploitatie van hoogwaardige kennis en producten in binnen- en buitenland als strategische

richtingen benoemd. Daarnaast is er ten gevolge van de Corona crisis een compensatieregeling opengesteld voor de aquacultuur sector.

- 2(a) Het bieden van ondersteuning voor de intensivering van technologische ontwikkeling, innovatie en kennisoverdracht

Maatregelen: Art(47)

Openstellingen: Aquacultuurinnovatieprojecten

Van 2016 t/m 2019 is de regeling Innovatie Aquacultuur opengesteld om innovaties in de aquacultuur te bevorderen. Vanwege de complexiteit van de regelgeving bleek het in 2016 aanvankelijk aanzienlijk meer tijd te kosten dan verwacht om de regeling open te stellen. Er zijn dat jaar 10 aanvragen ingediend, waarvan er slechts 2 zijn goedgekeurd. Afwijzingen van voorstellen waren om procedurele redenen, omdat de documenten te laat waren ingediend of omdat voorstellen niet helemaal duidelijk waren. In navolging van 2016 is deze regeling ook in 2017, 2018 en 2019 opengesteld. In deze periode zijn 20 aanvragen ingediend en zijn er 13 goedgekeurd. Er is tevens geconcludeerd dat de kwaliteit van de voorstellen beter zijn geworden met de tijd. In de voorstellen is veel meer aandacht besteed aan specifieke doelstellingen. Ook het feit dat de RVO met potentiële aanvragers om de tafel is gaan zitten, heeft geholpen in het verhogen van de kwaliteit van de aanvragen.

Voor de aquacultuursector valt op dat innovatieregelingen overvraagd werden. De sector kenmerkt zich door veel innovatieve ontwikkelingen. Deze zijn echter soms erg pril in technische ontwikkeling (lage Technology Readiness Levels (TRL)), waardoor de haalbaarheid van de uitvoering bij de adviescommissie laag scoort. Ook zijn er veel innovatieve initiatieven (zoals op het gebied van organische/biologische aquacultuur) waar projectpartners bij betrokken zijn die financieel niet draagkrachtig genoeg zijn, veelal omdat het jonge, innovatieve bedrijven betreft. Cofinanciering met eigen vermogen is daardoor niet toereikend. Er kan daardoor voor een aantal projecten geen subsidie worden toegekend. De regeling sluit daarom financieel gezien niet aan bij de behoefte van jonge ondernemers in de aquacultuur.

Uiteindelijk zijn er aan het eind van 2023 8 projecten afgerond gericht op innovatie in de sector en moesten er nog 5 worden afgesloten. Deze projecten gaan over innovatie gericht op een wijde variatie van verschillende soorten aquacultuur: van verschillende soorten kweekvis en schelpdieren tot zeewier.

2(b) De bevordering van het concurrentievermogen en de levensvatbaarheid van ondernemingen in de aquacultuursector

Maatregelen: Art (48.1a-d,f-h)

Openstellingen: Geen

Onder artikel 48, die de mogelijkheid biedt te investeren in de aquacultuur, is in navolging van de periode 2014-2016 ook in de periode 2017-2018 geen openstelling geweest. Ten tijde van het opstellen van het Operationeel Programma is deze regeling als optie opengehouden. Er is toendertijd geen budget op gezet, omdat het niet waarschijnlijk werd geacht dat er een openstelling op deze regeling zou komen. Daarbij werd het Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur (NSPA) als leidraad gebruikt. Daaruit is geen noodzaak gebleken tot het subsidiëren van investeringen. Het is onwaarschijnlijk dat er nog een openstelling rond deze

maatregel komt, temeer omdat een recente wijziging van het NSPA daar geen aanleiding toe geeft.

Maatregelen: Art (55)

Openstellingen: Corona Compensatie Aquacultuur

In 2020 is ten gevolge van de Corona Crisis een compensatieregeling voor de aquacultuur sector opengesteld. Deze compensatie is in totaal 19 keer aangevraagd en toegekend.

Unieprioriteit: 3 - Bevordering van de tenuitvoerlegging van het GVB

- 3(a) Verbeteren en beschikbaarstelling van wetenschappelijke kennis en verzameling en beheer van gegevens

Maatregelen: Art (77)

Onder deze maatregel zijn drie overheidsopdrachten geselecteerd omtrent datacollectie visserij. De projecten dragen bij aan mariene monitoring die verplicht is onder de Europese datacollectierichtlijn (Richtlijn EU 2017/1004) voor de jaren 2015-2022. Onder de datacollectie overheidsopdrachten wordt steun verleent aan de activiteiten die de onderzoekers van Wageningen Marine Research uitvoeren voor de Europese surveys. Daarnaast wordt de inzet van de schepen van de Rijksrederij voor deze surveys deels gecompenseerd vanuit het fonds. De surveys in het kader van het Datacollection Framework zijn in de jaren 2015-2022 succesvol uitgevoerd.

- 3(b) Het bieden van ondersteuning voor monitoring, controle en handhaving, het versterken van institutionele capaciteit en efficiënte overheidsdiensten, zonder de administratieve lasten te verhogen.

Maatregelen: Art(76)

Onder deze maatregel waren begin 2023 nog 13 projecten geselecteerd gericht op verbetering van de controle en handhaving in het kader van het GVB. Echter door de betaalstop op artikel 76 zijn de nog lopende projecten uit het EFMZV onttrokken en volledig nationaal gefinancierd, dit ging om 3 projecten in het geheel en van 1 project een gedeelte. De projecten onder artikel 76 zijn meerjarig lopende IT projecten die gericht zijn op het versterken van de ondersteuning van visserij monitoring, controle en handhaving, het verbeteren van de basis/deelregistraties en het blijven voldoen aan de controle en GVB eisen op het gebied van internationale visserij gegevensuitwisseling. Alle projecten zijn inmiddels afgerond binnen de gestelde termijn, de doelstellingen zijn gehaald.

Unieprioriteit: 5 - Bevordering van de afzet en verwerking

- 5(a) De verbetering van de organisatie van de markt voor visserij- en aquacultuur-producten

Maatregelen: Art(66), Art(67), Art(68)

Openstellingen: Productie- en afzetprogramma's, Afzetbevorderingsprojecten

Productie- en afzetprogramma's is een regeling die van 2016 t/m 2020 is opengesteld. Doel van deze openstelling is om in Nederland gevestigde erkende productieorganisaties (PO's) voor visserijproducten en producentenorganisaties voor aquacultuurproducten te ondersteunen bij voorbereiding van productie- en afzetprogramma's. Bij deze regeling wordt gebruik gemaakt van een lumpsum: voor elk ingediend productie- en afzetprogramma ontvangt de betreffende producentenorganisatie een vast bedrag van € 4.425,-.

In totaal is deze regeling 49 keer toegekend en uitbetaald. De steun is elk jaar door alle producentenorganisaties aangevraagd. Na 2020 is de regeling niet meer opengesteld aangezien er budgetruimte moest worden gemaakt voor de Corona regelingen.

De regeling Afzetbevorderingsprojecten is in 2016, 2019 en 2020 opengesteld. Doel van de regeling is om steun te verlenen voor afzet- en verwerkingsactiviteiten die marktdeelnemers verrichten om de waarde van de visserij- en aquacultuurproducten te maximaliseren. Er is gekozen voor deze openstelling om het mogelijk te maken om de toenemende bijvangsten door de aanlandplicht rendabel af te kunnen zetten. Er zijn in totaal 21 aanvragen ingediend waarvan 13 zijn toegekend. Aan het eind van 2023 moesten nog 3 projecten worden afgerond.

Unieprioriteit: 6 - Bevordering van de uitvoering van het geïntegreerd maritiem beleid

- 6 Ontwikkeling en implementatie van het Geïntegreerd Maritiem Beleid

Maatregelen: Art(80.1.b), Art(80.1.c)

Voor het Nederlandse deel van de Noordzee is het realiseren van een goede milieutoestand een belangrijke uitdaging. Nederland zet met het EFMZV in op de ontwikkeling en implementatie van het Geïntegreerd Maritiem Beleid. Overheidsopdrachten die geselecteerd zijn onder Artikel 80 hebben betrekking op zwerfvuil en geluidshinder in mariene omgeving. In totaal zijn 8 overheidsopdrachten geselecteerd, waarvan er drie bijdragen aan onderzoek naar geluidshinder en 5 naar zwerfvuil. De projecten variëren van het implementeren van concrete maatregelen (bijv. gericht op het verzamelen van zwerfafval), tot wetenschappelijk onderzoek (bijv. naar geluidshinder) tot het bevorderen van publiek bewustzijn en scholing.

Unieprioriteit: 7 - Technische bijstand

Het doel is het EU-conform uitvoeren van subsidieregelingen en overheidsopdrachten door RVO. De uitgevoerde activiteiten binnen deze unieprioriteit zijn in lijn met hetgeen in het Operationeel Programma is omschreven.

Overzicht prestaties

Het EFMZV in Nederland draagt bij aan slimme groei voor projecten onder het vergroten van de concurrentiekracht van kleine en middelgrote ondernemingen in de visserij- en aquacultuursector. Dit vormt ruim 37% van het totale budget. Ook draagt het EFMZV bij aan duurzame groei onder de bescherming van het milieu en bevordering van efficiënt gebruik van hulpbronnen. Dit vormt ruim 58% van het totale budget.

In het Operationeel Programma is opgenomen dat circa € 13,5 mln. van de steun verleent uit het EFMZV bijdraagt aan doelstellingen op het gebied van klimaatverandering. Dit komt neer op 13,3 % van de totale EFMZV bijdrage.

Gelet op het aantal geselecteerde projecten wordt alleen de indicator voor UP2 niet behaald door de bijstelling van de outputindicator bij de OP wijziging in 2023. Voor wat betreft de financiële indicatoren is de verwachting dat alle streefdoelen behaald gaan worden.